

20. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA Žl 84,10-11

Štíte nás, Bože, pohleď, popatři na tvář svého pomazaného! Lepší je jeden den v tvých nádvořích než jinde tisíc.

Uvedení do bohoslužby A

Když se tu scházíme k nedělní bohoslužbě, vytváříme společenství víry s Kristem, který je uprostřed nás. Není to žádný klub či spolek jen pro zvané. Naše společenství je otevřeno všem lidem dobré vůle. Proto se za sebe navzájem modleme, aby nám Bůh odpustil všechna provinění proti sousedské pospolitosti, proti pohodě a dobré vůli.

Nebo:

Církev, bohoslužebné společenství, slaví nejsvětější oběť spolu se svým knězem jako celek. Církev, Kristovo tajemné tělo, přináší nebeskému Otci společně obětní dar, kterým je sám Pán Ježíš. Slaví společně, to je důležité. Nejsme na mši svaté jako diváci, všichni jsme spolu obětující. Kněz koná službu předsedající. Přísluhující různých stupňů konají to, co je jim vyhrazeno, zpěváci zpívají, věřící se připojují zpěvem, svými odpověďmi a zvoláními, v neposlední řadě také tím, že konají gesta a pohyby, kterými se vřazují do společenství. Jdou také k svatému přijímání. I to nás spojuje společným úkonem, spojujeme se a jsme spojováni.

Uvedení do bohoslužby B

Jistě jste si také už vícekrát všimli, jak řeč Pána Ježíše je podivuhodně prostá. Žádná učená či cizí slova, žádné složité filozofování, žádné dlouhatánské věty. Proč tedy jde tolika lidem přesto bez užitku kolem uší? Protože to, co říká, není jen pouhé sdělování informací, to je on sám. Ježíš nám sděluje sám sebe. A Ježíšovu slovu porozumí jen ten, kdo přijme jeho, kdo v něj uvěří. I dnes nás zve, abychom se stali jeho hosty při svaté Hostině. Připravme se na to lítostí nad svou pasivitou, lítostí nad svými hříchy.

Nebo:

Eucharistie je především Kristovo díkučinění nebeskému Otci, ke kterému se ve společenství Církve připojujeme my všichni. Každou mší svatou, zvláště nedělní, vzdáváme Bohu díky pro jeho velikou slávu; klaníme se mu, zpřítomňujeme oběť jeho Syna na kříži a přednášíme mu své prosby. Když pak na úmysly přímluv odpovídáme slovy „Prosíme tě, vyslyš nás,“ věříme slovu Krista, vždyť : „Kdo prosí, ten dostává.“

Uvedení do bohoslužby C

Na začátku bohoslužby si tu právame Boží milost a pokoj. Obojí je v dnešním nemilém a nepokojném světě stále vzácnější zboží. A kdo jiný, než my, křesťané, se máme zasazovat o milý a pokojný svět kolem nás. Boží slovo nám

to dnes připomíná. Ztišme se tedy na chvíli a připomeňme si s lítostí, kdy jsme se chovali jako lidé nemilí a nepokojní.

Nebo:

V životě člověka jsou chvíle, kdy se cítí jakoby zapadlý do bahnitého kalu, bez síly a bez pevné půdy pod nohama. Způsob, jak se z takovýchto situací dostat ven, nemusí vždy být přílišné zabývání se okolnostmi, ve kterých se právě nalzáme. Nabízí se nám totiž pozvednutí zraku k Bohu, doufání v Hospodina a volání k němu. Neboť jen on je definitivní zachránce, náš spasitel.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Bože, tys připravil všem, kdo tě milují, dary větší, než jsme schopni si představit; vlej nám do srdce vroucí lásku, abychom tě milovali za všech okolností a nade všechno, a tak abychom dosáhli toho, že se na nás vyplní tvá zaslíbení převyšující všechny lidské tužby. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

V Izraeli se povědomí, že jsou Božím lidem, zvrhlo v pyšnou výlučnost, která pohrdala a štítěla se všech, kdo nebyli židé. Řeč proroka Izaiáše, kterou si teď budeme číst, nezněla proto asi příjemně uším Izraelitů, jeho posluchačů.

Nebo:

Po exilu ke konci 4. století před Kristem přichází neslýchaná zvěst: i cizinci se mohou stát příslušníky Božího lidu, pokud přijmou Zákon. Prorocké slovo však zdůrazňuje poslušnost ne zákonickou, ale duchovní a vnitřní: milovat Pána.

1. ČTENÍ *Iz 56,1.6-7 Cizince přivedu na svou svatou horu.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin:

„Šetřete práva a jednejte podle spravedlnosti,
neboť se již blíží má spása,
již se ukáže má spravedlnost.
Cizince, kteří lnou k Hospodinu tím,
že mu slouží a milují jeho jméno,
jsou jeho služebníky,
a všechny, kteří zachovávají sobotu bez znesvěcení
a lpí na mé smlouvě,

ty přivedu na svou svatou horu
a dám jim radost ve svém domě modlitby.
Jejich celopaly a žertvy
mi budou potěšením na oltáři;
neboť můj dům se bude nazývat domem modlitby
pro všechny národy.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 67,2-3.5.6+8 Odp.: 4

Odp.: Ať tě, Bože, velebí národy, ať tě velebí kdekterý národ!

Bože, buď milostiv a žehnej nám, - ukaž nám svou jasnou tvář, - kéž se pozná na zemi, jak jednáš, - kéž poznají všechny národy, jak zachraňuješ.

Odp.

Nechť se lidé radují a jásají, - že soudíš národy spravedlivě - a lidi na zemi řídíš.

Odp.

Ať tě, Bože, velebí národy, - ať tě velebí kdekterý národ! - Kéž nám Bůh žehná, - ať ho ctí všechny končiny země!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel káže pohanům a nemůže se při tom ubránit lítosti, že židé evangelium odmítli: Bůh chce přece prokázat milosrdenství všem. Naplnění Božího očekávání má smysl pro celý svět, nejen pouze pro Izrael.

Nebo:

Apoštol národů rozvádí myšlenku, že Bůh použil i zaviněného odmítání Izraele k tomu, aby otevřel cestu spásy pohanům. Jejich vykoupení přivede ke spáse i Izrael. Tato Pavlova jistota se zakládá na věrnosti a milosrdenství Hospodina.

2. ČTENÍ Řím 11,13-15.29-32 *Boží dary Izraeli a jeho povolání jsou neodvolatelné.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Vám, bývalým pohanům, říkám: Já jako apoštol pohanů vykonávám svou službu s velikou pečlivostí. Chtěl bych tím vzbudit žárlivost u svých krajanů a aspoň některé z nich zachránit. To, že byli vyloučeni, přineslo světu smíření s Bohem. Co teprve bude znamenat, až budou znova přijati? To bude úplné vzkříšení z mrtvých!

Když totiž Bůh někomu něco daruje nebo když někoho povolá, je to neodvolatelné. Vy jste se kdysi chovali k Bohu odmítavě, ale nyní se vám dostalo milosrdenství, protože židé odmítli přijmout víru. Stejně tak se oni chovají nyní odmítavě, protože vám se dostává milosrdenství, aby se ho potom dostalo také jim. Bůh totiž dopustil, že všichni upadli do neposlušnosti, aby všem prokázal milosrdenství.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 15,21-28

Aleluja. Ježíš hlásal evangelium o Božím království - a uzdravoval mezi lidem každou nemoc. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Také evangelium se dnes obírá výlučností či všeobecností evangelia. U nás to není hranice mezi židy a nežidy, ale přehrad je mezi námi ještě dost.

Nebo:

Mesiáš měl přijít nejprve pro Izrael. Avšak i ostatní národy se dostanou do pozice vyvoleného národa, pokud uvěří v Krista. Prvotinou těchto zástupů je kananejská žena, která v Kristu rozpoznala syna Davidova čili Mesiáše, Zachránce. A Kristus jí nezůstal nic dlužen.

EVANGELIUM Mt 15,21-28 *Ženo, jak veliká je tvá víra!*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš odešel z Genezareta a odebral se do tyrského a sidónského kraje. A tu z toho kraje vyšla jedna kananejská žena a křičela: „Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův! Moje dcera je krutě posedlá.“ Ale on jí neodpověděl ani slovo.

Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili ho: „Pošli ji pryč, vždyť za námi křičí.“

Odpověděl: „Jsem poslán jen k ztraceným ovcím domu izraelského.“

Ona mezitím přišla, klaněla se mu a prosila: „Pane, pomoz mi!“

On jí však odpověděl: „Není správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům.“

Ona řekla: „Ovšem, Pane, jenže i psíci se živí kousky, které padají se stolu jejich pánů.“

Nato jí řekl Ježíš: „Ženo, jak veliká je tvá víra! Staň se ti, jak si přeješ.“ A od té chvíle byla její dcera zdravá.

Slyšeli jsme slovo Boží.

PÁN JEŽÍŠ NA DOVOLENÉ

Dánský král Kristián VIII. vydal roku 1846 vládní nařízení, aby ve všech kostelích byl ustanoven člověk, který by při kázání klepačkou budil spáče. My tu dnes snad tu klepačku potřebovat nebudeme. Představ si toto: Vydáš se vyřídit si něco na úřadě. Po hodinovém čekání ve frontě se dovíš, že zde sedící úředník není pro tvou záležitost příslušný, a ty jdeš s brčením o byrokratech stát frontu k jinému okénku. Nebyl Pán Ježíš v dnešním evangeliu také takový byrokrat? Ten syrský kraj, to už nebyl stát Izrael, Pán Ježíš si tam šel jen tak odpočinout od lidí, dalo by se říci, že tam šel na dovolenou. Ale i tam jde za ním pověst mocného člověka, který zdarma léčí a pomáhá. Pán Ježíš odbývá tu maminku jako úředník u toho okénka: „Tady už nejsem příslušný, zde to už nespadá do mé pracovní náplně. Já mám plné ruce práce se svými krajany, se Židy. A jsem tu na dovolené, dej mi pokoj.“ Jenže tam, kde je člověk v nouzi, tam končí všechny hranice příslušnosti a resortů, a Ježíš nakonec nejen pomůže dceři, ale pochválí i matku za její houževnatost v hledání pomoci. Zdá se, že toto evangelium nabývá v dnešní době stále větší důležitosti. Lidské vztahy a povinnosti se stále více drobí. Je stále více odborů a příslušností, a člověk se v tom nějak ztrácí.

Běda ti, človíčku, když netrefíš správně ve špitále na tu pravou ambulanci, do pravých dveří, kam patříš. „Tady jste špatně, patříte na to a to číslo,“ a človíček, pacient, který přeslechl číslo, se motá dál, dokud se nenajde někdo, kdo sice nemá v pracovní náplni orientovat popletené pacienty, ale přesto to udělá, že pomůže. Běda ti, člověče, když se ti v lidském mraveništi velkoměsta přihodí nějaká svízeľ, třebas velmi lidská. Pokud neprovedeš výtržnost, abys byl příslušný do péče policie, nebo pokud se nesvalíš jako špalek, abys byl příslušný do péče sanitářů, není mezi spěchajícími davy, kdo by měl čas a chuť si tě jen všimnout, natož ti pomoci. Proto musí být v evangeliu i to pohoršlivé a velmi lidské, to dnešní vyprávění o Ježíšovi, kterému se nechtělo pomoci, ale přece jen nakonec pomohl, abychom si na to mohli vzpomenout, až se nám nebude chtít něco pro druhého udělat, co nejsme udělat povinni, abychom přesto šli a pomohli a udělali. Když se nám nechce, je to lidské. Když pomůžeme, je to křesťanské.

Dnešní evangelium má ještě jednu stránku. Svět se z našeho pohledu dělí na nás věřící a na ty ostatní, nevěřící. Židé se dívali na svět také tak. Oni, synové Abrahama, Izáka a Jakuba, byli lid věřící a Bohem vyvolený. Na ostatní hleděli pohrdavě jako na pohanské bezvěrce. A tu najednou apoštolové, také židé, slyší chválit velkou víru u neizraelitky, ale pohanky z pohrdaného pohanského Syrského kraje. Ještě, že Bůh vidí víc než my. Že Bůh vidí mnoho víry i tam, kde my ji nevidíme. Že proto ani my nemáme právo nikým pohrdat. Že smíme důvěřovat v dobro i mimo naše stádečko věrných. A to je radostné a povzbuzující. A co říká dnešní evangelium vám, děti? Pán Ježíš chtěl mít na chvíli pokoj, ale ta žena se nedala odbýt. Jak vytrvale prosila, vy byste asi řekli: „jak škemrala!“ A co Pán Ježíš? Odbyl ji tvrdě? Neodbyl. Nakonec se nechal obměkčit a dal si říci. Co ti k tomu připomíná tvé svědomí? Nebyl jsi také v

podobné situaci? Někdo tě prosí a tobě se nechce. Jak to dopadlo u tebe? Přemohl ses? Přemohl ses přesto, že se ti nechtělo? Pán Ježíš není neúprosný. Zůstaneš ty tvrdý a neoblomný, i když můžeš pomoci?

Přirozeně všichni víme, že někdy musíme zůstat pevní a neoblomní. To když by po nás někdo chtěl něco špatného. Ke špatnosti se nesmíme dát pohnout ani slzami, ani hrozbami. Ale kde se o nic špatného nejedná, to je něco jiného. Sám Boží Syn, Pán Ježíš, změnil své rozhodnutí, nepovažoval to pod svou důstojnost a netrval na svém: „Už jsem řekl ne, a konec!“ Člověk ho prosil a Pán si dal říci, pomohl. Jdi a čiň podobně! Co si dnes budeme zapamatujeme? My křesťané nejsme byrokrati, pomůžeme když můžeme, i když nejsme povinni. My křesťané nejsme paličáci, dáme si říci, když se jedná o dobrou věc, i když se nám nechce.

VĚCI MEZI NEBEM A ZEMÍ

„Moje dcera je krutě posedlá,“ slyšeli jsme v evangeliu. Co to je ta posedlost? S touhle představou si dnes dost dobře nevíme rady. Kdysi běžel v kinech s velkou reklamou ohlašovaný film nazvaný „Exorcista - vymítač d'ábla.“ V Americe vyvolal vlnu hysterie kolem d'ábelské posedlosti. V Západním Německu se jím inspirovaní vymítači d'ábla dostali i před soud, protože vymítali zlého ducha z mladistvé studentky tak vehementně, až ji připravili o život. Při obhajobě se odvolávali na Pána Ježíše, že on také věřil na posedlost a vymítal zlé duchy. Co tedy mínili posedlostí zlým duchem za časů Pána Ježíše, a jak tomu máme rozumět dnes my? Představa, že člověk může být ovládnut démonem, d'áblem, zlým duchem, je prastará pohanská představa, která ožila zvláště tam, kde vládla dualistická představa o dvojici božstev: boha dobrého a boha zlého. Vycházela z lidské zkušenosti, že jsou lidé, kteří neumějí vládnout sami sobě, kteří ztratili sebevládu, samostatnost, jsou tedy ovládnuti, posedlí zlým duchem. Už v době kamenné, tj. kolem 5000 let před Kristem považovali duševně choré za posedlé d'áblem a vrtali jim otvor do lebky, aby odtud d'ábel mohl vyjít. Ještě ve středověku tloukli duševně choré holemi, aby z nich d'ábla vyhnali.

V evangeliu se mluví řečí, jak bylo v té době obvyklé. I Pán Ježíš užívá běžné mluvy a představ své doby, kdy každou nemoc působil zlý duch, rozumějme: zlý duch nemoci, který se zahnízdil v člověku. Ve vývoji od raného křesťanství lze pozorovat, jak se tento zlý duch nemoci pozvolna zosobňuje do prastaré představy zlé bytosti, d'ábla. Od 5. století se setkáváme se zvláštním obřadem k vymítání zlého ducha. V liturgickém životě Církve se tento mezistupeň kněžských svěcení udržel téměř až do současnosti, i když se v posledních staletích sotva kdy prakticky používal. Teprve koncilní obnova svěcení exorcistů zrušila. Kdyby dnes někdo mluvil starým způsobem o démonu nemoci, např. o démonu horečky, znělo by nám to divně. Ale i dnes, v řeči moderního novináře, bylo možné se dočíst o démonu rakoviny, který sužuje

lidstvo, tedy o zosobnění zlé nemoci do představy postrachu lidstva, jímž je ohrožena naše generace. I dnes se říká, že někdo je posedlý třeba nějakou myšlenkou. Abychom tedy nebrali tyto výrazy magicky a kouzelnicky, stačí si připomenout, že lidé biblické doby neznali naše psychiatrické pojmy jako neuróza, schizofrenie, deprese, epilepsie, psychóza apod. Říkali, že někoho posedl zlý duch nemoci.

I my dnes máme představu d'ábla, zlého ducha, zosobnění zla. Je to doklad, že člověk se i dnes cítí ve své existenci ohrožen silami, které jsou mimo dosah jeho moci a vlivu. I dnes cítí a často zažije člověk, co vyjádřil před staletími Shakespeare v Hamletovi: „Jsou věci mezi nebem a zemí, o kterých vaše školní vědomosti nemají ani potuchy.“ Dnes jsme jen skromnější, a uvědomujeme si, že o silách za hranicemi lidského poznání víme méně, než se domnívaly vědět generace našich předků. Také neexistuje žádné dogma, článek víry, který by katolického křesťana zavazoval ve svědomí k víře v tu nebo onu konkrétní představu zlých duchů. Že je zlý duch, pokušitel, který nás svádí ke zlému, to víme všichni dobře z vlastní zkušenosti. Ale tomu se můžeme ubránit, když se opravdu ubránit chceme. V Církvi po 2. vatikánském koncilu se opouští způsob mluvení o těchto věcech, jak bývalo zvykem ve středověku. Dnešní Církev zato tím více obrací naši pozornost k působení Ducha Božího, učí nás otevřít se jeho darům a užívat jich ke zvládnutí temnot zla tělesného i duchovního. Člověk nemá své vlastní slabošství, lenosti a lajdáctví alibisticky svádět na zlého ducha, nemá objevovat zlé čarodějnice mimo sebe, ale má hledat zlé sklony v sobě. A když je najdeme, máme se ženou z evangelia běžet za Kristem: „Pane, uzdrav mne, dej mi svého ducha!“ Kde je Kristův duch, tam není pro zlo místo v žádné podobě. Poprosme teď o tuto velikou důvěru v Pána Ježíše. On je nosný základ našeho života.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Stále nás tísní naše malost a bázlivost. Poprosme proto Pána Boha o pomoc:

Abychom příčiny svých nezdarů a selhání hledali především v sobě.

Abychom naplnění Duchem tvé lásky, nebáli se zlého ducha.

Abychom se nepídili po žádných jiných skrytých silách krom té jediné: po síle Boží milosti.

Aby se naši nemocní obraceli ke Kristu s důvěrou kananejské ženy.

Za nová povolání ke kněžství: povolej mladé muže, kteří by s Církví slavili svátostná tajemství.

Pane Bože, Otče všech živých, dej nám dar pokoje a svobody, který jsi přislíbil těm, kdo v tebe uvěří. Ať jej sami máme a jiným nenarušíme jejich svobodu a pokoj. Prosíme tě o to skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Bůh nenechá bez pomoci toho, kdo se k němu obrací s vírou. Proto je naší povinností modlit se za všechny lidi. Prosme slovy:

Za lidi, kteří víru v Boha nemají: ať žijí poctivě podle svého svědomí a kéž najdou v Bohu svého zachránce.

Za národy, které kdysi bývaly křesťanské: ať znovu objeví poklad víry.

Za židy, vždyť oni první poznali Hospodina: kéž ho stále milují a kéž věrně zachovají smlouvu, kterou s nimi uzavřel.

Za jednotu křesťanů: ať jsme pravdivými svědky Boží lásky a jeho království.

Za zachování míru na zemi, za ukončení válek a sporů a za solidaritu bohatých národů vůči chudým.

Za soudce a za všechny, kdo se setkávají s lidskou slabostí a mají rozhodovat o životech druhých.

Za nevyčísitelně nemocné, zoufalé, těžce strádající a za všechny, kdo nemají naději na lepší budoucnost.

Za sebe navzájem: ať nám i našim blízkým a přátelům Bůh žehná a je nám milostiv.

Pane, smiluj se a naplň naději, s níž se modlíme za celý svět. Vždyť tys naše útočiště a síla nyní i navěky. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Dnes v prvním čtení nás chce učit sama Boží Moudrost, která je zde zosobněna postavou Hostitelky. Učení je zobrazeno hostinou. Činorodé pozvání zve nezkušené. Kdo jde k ní a jí její chléb, to je to, co Moudrost nabízí, ten získá rozumnost, to znamená zdravý cit a přiměřenost v jednání.

Nebo:

V deváté kapitole knihy Přísloví se prolínají dvě pozvání: ženy moudré a ženy pošetilé. Ta první je činná, ta druhá vyvolává jen rozruch. Obě dvě zvou nezkušené. Kdo jde k první a jí její chléb, tj. přijímá to, co Moudrost nabízí, získá rozumnost, tzn. zdravý cit a přiměřenost v jednání. Kdo jde ke druhé, ten okouší jen pomíjející sladkost a nakonec zmar, samou prázdnotu.

1. ČTENÍ Př 9,1-6 *Můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte!*

Čtení z knihy Přísloví.

Moudrost si zbudovala palác,
opřela jej o sedm sloupů.
Pobila dobytek, smísila víno,
připravila také svůj stůl.
Poslala své služebnice volat
z vyvýšenin města:
Kdo je nezkušený, ať sem přijde,
kdo je bez rozvahy, toho chci učit.
Pojďte, můj pokrm jezte,
víno, mnou nalité, pijte!
Nechte dětinství, a budete žít,
po cestě poznání chod'te!

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 34,2-3.10-11.12-13.14-15 Odp.: 9a

Odp.: Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý.

Ustavičně chci velebit Hospodina, - vždy bude v mých ústech jeho chvála.
- V Hospodinu nechť se chlubí moje duše, - ať to slyší pokorní a radují se.

Odp.

Bojte se Hospodina, jeho svatí! - Těm, kdo se ho bojí, nic nechybí. - Mocní
strádají a hynou hlady, - nic nechybí těm, kdo hledají Hospodina.

Odp.

Pojďte, synové, a slyšte mě, - naučím vás bát se Hospodina. - Miluje kdo
život? - Přeje si dny štěstí?

Odp.

Zdržuj svůj jazyk od zlého, - své rty od falešných slov. - Chraň se zlého a
čiň dobré, - hledej pokoj a usiluj o něj !

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Kdyby na světě vládlo jen dobro, bylo by všechno snadné. Jenže každý
den, každou hodinu, v každém okamžiku se člověk musí znovu a znovu
rozhodovat mezi dobrem a zlem, mezi tím, co je správnější, co je lepší.
Poslechněme, co nám k tomu radí svatý apoštol Pavel.

Nebo:

Žít křesťansky znamená žít v Kristově světle neboli být světlem v Pánu.
Takový život má i konkrétní projevy, jako jsou děkování či chválení zpěvem,
které pramení z naplněnosti Duchem. Je zajímavé, že tuto naplněnost Duchem

autor listu klade do protikladu k opíjení. To je zřejmě narážka na letniční událost. Toto opojení Duchem bylo nazváno od svatého Ambrože „střízlivým opojením“.

2. ČTENÍ Ef 5,15-20 *Mějte na mysli, co je vůle Páně.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Dávejte dobrý pozor, bratři a sestry, jak se máte chovat, ne jako nemoudří, ale jako moudří; dobře využívejte času, protože žijeme ve zlých dobách. Nechovejte se tedy nerozumně, ale mějte na mysli, co je vůle Páně.

Neopíjejte se vínem, vede to jen k výstřednostem, ale dejte se naplnit Duchem. Když mezi sebou mluvíte, užívejte slov ze žalmů, chvalozpěvů a duchovních písní; ze srdce zpívejte a hrajte Pánu. Děkujte stále Bohu Otci za všechno ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jan 6,56

Aleluja. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, -
zůstává ve mně a já v něm, praví Pán. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Z evangelia tu budeme mít závěr eucharistické řeči Pána Ježíše. Nazývá se pokrmem věčného života a zve nás ke své Hostině. Když se uzná skutečnost vtěleného Slova, které přijímá i smrt na kříži, pak se pochopí i tvrdá eucharistická řeč. Skutečnost vtělení se objevuje i v daru eucharistie, jak nám to podtrhují slova tělo a krev. Každý z těchto dvou pojmů označuje člověka celého, ale pokaždé s jiným důrazem: zatímco tělo označuje člověka v jeho slabosti a pomíjivosti, krev jakožto sídlo života představuje člověka jako živou bytost.

EVANGELIUM Jan 6,51-58 *Mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl zástupům:

„Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. Chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.“

Židé se mezi sebou přeli a říkali: „Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo?“

Ježíš jim řekl:

„Amen, amen, pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v poslední den.

Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne.

To je ten chléb, který sestoupil z nebe; ne takový, jaký jedli otcové, a umřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

DOBŘE VYUŽÍVEJTE ČASU

Vraťme se pro téma dnešní úvahy k epištole svatého apoštola Pavla. Ten nám dnes říká: „Dobře využijte času! Dávejte pozor, jak se správně chovat! Žijte jako moudří!“ Někdo by na to řekl: „Požadavek ze starého světa! Tak se přece už dnes nežije. Takové věci dnes už nikdo neocení!“ A přece ocení. V podnicích se na konci roku provádí osobní hodnocení pracovníků. A protože to má i dopad finanční, sleduje se to se zájmem. Na jednom pracovišti dostala nejvyšší osobní ohodnocení ta, která tam nastoupila před necelým rokem. Bylo z toho pobouření mezi všemi pracovníci. Přednosta oddělení k tomu podal vysvětlení: „Jste tu v laboratoři samé ženy. Slyším, jak se při práci bavíte. Den co den nemáte jiné zábavy, než oplzlé postelové historky z vašich ložnic. Myslívám při tom s hrůzou, jestliže se má dcera, až nastoupí na místo, dostane také do takového prostředí. Letos přišla mezi vás nová pracovníce. Práci dělá dobře, chovala se k vám pěkně, a neslyšel jsem ji nikdy tak sprostě mluvit, jak se běžně bavíte vy. Proto si zaslouží dobré osobní ohodnocení.“

Na tvářích slečen a paní v laboratoři se střídaly barvy a nastalo velké mlčení. Uvádím tento příklad právě z ženského prostředí, ne proto, že bych muže považoval za samá neviňátka, ale proto, že u žen to více překvapuje. A také se nedá říci, že by hrubost v mluvení a jednání byla doma jen mezi nevěřícími. Když bylo zavedeno společné hospodaření v zemědělství, přišel za knězem předseda místního JZD a žádal jej, aby trochu pokrotil své farnice: „Nedovedete si, pane faráři, představit, co dokáže dvacet ženských, když jsou pohromadě. To aby se chlap červenal a před nimi utíkal. A ty vaše ovečky, co máte v kostele každou neděli, ty při tom nejsou nijak pozadu.“ Dlouho si ten kněz neuměl dát odpověď na otázku, jak je to možné, že někdo léta chodí do kostela, a přitom na něj nezapůsobí nic z toho, co tam slyší, že jej nic nezmění. Část viny byla asi na zlozvyku v dřívějších dobách, že mnozí nešli do kostela, aby tu slyšeli, jak mají žít, aby se tu něco dozvěděli, aby se naučili, jak být lepší. Oni šli do kostela proto, že se to tak patřilo. Nic od návštěvy kostela nečekali, nic si také domů neodnesli.

Chodívali do kostela jako do společenského domu. To říkal onomu knězi jeden farník hned na přivítanou, když byl přeložen do jiné farnosti: „Chodívali jsme do kostela, abychom si někde mohli zaspívat. Ale víno při tom pil jen farář sám. My zpívali na sucho. Teď máme v kapse peníze, jdeme místo do kostela do hospody, zaspíváme si tam a popijeme také. Teď to máme lepší.“ Samozřejmě, že byli a jsou na našich bohoslužbách i lidé dobré vůle, a dnes je takových v kostele nepochybně většina, a přece to umění denního života na nás není nijak zvlášť vidět. Proč každý z nás nezáří jako vysílač dobré pohody? Proč nejsme dokonalejší? Snad trochu také proto, že my si zpravidla děláme cíle spíše daleké než bezprostřední. Dovedeme se nadchnout láskou k svatému Otci, dovedeme horlit pro misionáře v pralesích, ale nejbližší bližní, v rodině, v práci, nám většinou jsou protivní. Neužijeme své křesťanství dost konkrétně, dnes a zde. Další příčina, proč nejsme dokonalejší, je i v tom, že Církev je ještě příliš mladá. Příliš krátkou dobu působí svým zákonem lásky na člověka.

Statisíce let se v lidech vyvíjely stádové pudy, agresivita, útočnost a krutost. Co jsou proti tomu dva tisíce let, co ovlivňuje člověka Kristova Církev. A navíc, Církev není žádný kouzelný ústav, který by lidi rázem předělával v dokonalé, jako se třeba šaty mohou dát do čistírny. Církev neprovádí násilné vymývání mozků, ona může jen znovu a znovu zvat člověka ke spolupráci. Ona mu poradí, vede ho, ale natrénovat si to, vnést to do svého života, to musí každý sám. Žít lépe než divoši, žít lidštěji než pohané, žít radostněji a pokojněji, to se máme naučit v této škole lidskosti, v našem chrámě, když se o to budeme poctivě snažit. Pokusme se o to s novou chutí a společným vyznáním víry se přihlasme mezi Ježíšovy učedníky, mezi děti jeho Církev.

MLADÍ A STAŘÍ

„Ať muž opustí svého otce i matku a připojí se ke své manželce!“ Takhle srozumitelně to káže Pán Ježíš. Není snad v naší zemi mezi mladými nikdo, kdo by ta slova neznal. Proč je tolik lidí, kteří na ten příkaz nedbají a rozbíjejí si své manželství spory mezi mladými a starými? Každý kněz, každý pracovník z manželské poradny by o tom mohl vypravovat romány. „Pořád domlouvám svému muži, ale marně. Nechce poslouchat dobré rady mých rodičů, u kterých bydlíme. Vždycky jsem se řídila radami maminky a nikdy jsem nepochybila. Budu se muset s mužem rozvést, aby byl doma klid. Máme spolu dvě děti, ale maminka mi slibuje, že mi je pomůže vychovávat, tak co!“ „Nedovedete si představit, jak nám pořád do všeho mluví a poručníkují manželčini rodiče. Manželka je od dětství zvyklá poslouchat maminku na slovo. Už jsem si našel byt a práci v pohraničí, ale tchýně řekla ženě „nikam nechod“,“ a manželka odmítla odejít.“ Případ zdaleka ne ojedinělý. Kde je vina? Ve zlé tchyni. Ve špatné výchově dcery. To dvojí je očividné. Ale je tu ještě třetí vina: Kdyby si ta poslušná dceruška vzala stejně pasivního mládence, nechali by babičku komandovat a byl by klid. Ale zde si chlapec vychovávaný normálně k

samostatnosti vzal dívku zcela pasivní a navíc ještě bydlí u té generálské tchyně. Katastrofa je pak nevyhnutelná. Ta matka znemožnila své dceři, aby dospěla. Stále bude rozhodovat ona, co je pro dceru nejlepší. Kdybych tu dnes měl mluvit k mládeži ještě svobodné, první rada by zněla: Dobře si všímej, kdo je hlavou v rodině dívky, o kterou se zajímáš. Je-li to opačné než v tvé rodině, raději se rozejděte, nešlo by vám to dohromady. Druhá rada by zněla: Snažte se bydlet sami!

Generační vzdálenost čtvrt století se nutně projevuje denně v mnoha věcech. Mladým je horko a nechávají všude otevřeno, staří již nesnášejí průvan. Mladí pustí naplno rádio, starým to rve uši. Na každém kroku jsou rozdíly názorů, zkušeností i zálib. Proto: Když to jde, raději sami. A když mladí byt nenajdou a musí vzít zavděk světnici v bytě některých rodičů? Pak aspoň ne v té rodině, kde s partnerem nebyli nadšeni, kde proti němu měli námitky. Mamince se synova vyvolená vůbec nelíbila. Ukazovala na její chyby, důtklivě radila, aby si ji nebral, že s ní špatně dopadne. Ale Jirka si Věrušku vzal, a ještě k tomu teď oba bydlí u jeho maminky. Teď má maminka příležitost dokázat synovi, jak měla pravdu, jak dobře mu radila. Taková situace je zpravidla nad síly mladého ženáče. Má stát při manželce nebo při mamince? Vždyť má rád obě. Dá-li za pravdu manželce, hroutí se maminka: jsi nevděčný syn! Dá-li za pravdu mamince, hroutí se manželka: proč sis mne bral, když mi tu necháváš ubližovat? Je-li chlapec rozumný a energický, pak hned jak se projeví první napětí, udělá dvě věci. Není-li možné se odstěhovat, což by bylo nejlepší, pak provede důsledné rozdělení bytů a styků s rodiči. Budeme se rádi stýkat, až to budeme umět. Muž musí jasně a jednoznačně dát najevo, že je při své ženě. Neznamená to, že by se neměl s rodiči stýkat, ale nedovolí, aby mu rodiče říkali cokoli proti ženě: „Nic mi nemusíte říkat. Já svou ženu znám. A mám ji rád takovou, jaká je. Chcete-li mi pomoci, mějte ji rádi také.“ Když mladí musí bydlet u některých rodičů, pak aspoň, pokud je to možné, raději u rodičů nevěsty. Nevěsta se snadněji dohodne se svou maminkou než s tchyní. Musí si také ještě před svatbou pevně dohodnout pravidla soužití. Jaké potřebné úpravy si tam mladí provedou, jak se bude respektovat vzájemné soukromí, samostatnost, vaření apod. Kdo bude kolik dávat na inkaso atd.

Vám, mladým manželům, kteří jste už pevně zabydleni ve společné domácnosti se starší generací, vám mohu poradit toto: Využívejte výhod, které to s sebou nese, a braňte se nevýhodám. Nedejte se ošálit výhodami zdánlivými. Ono je to zpočátku pohodlné, když se maminka stane neplacenou ženou v domácnosti, později i paní na hlídání k dítěti. Hrne se do toho za často i sama a ráda. A nějaký čas to i ráda dělá. Ale dříve nebo později je toho už na ni moc a teď jak z toho zavedeného pořádku ven? Znáte možná anekdotu o téhle situaci: Dcera káže rodičům: Co pořád máte? Darovali jsme vám náš starý televizor, dali jsme vám své dítě, každý pátek vám dáváme vyprat naše špinavé prádlo a celý byt na uklizení, a vy pořád ještě tvrdíte, že jsme na vás zapomněli.“ A tak to jde v takové společné domácnosti v samých mrzutostech a v napětí. Babička nařká,

mladí se hádají, kdo co má udělat za babičku. Všichni jsou podráždění, rodinná pohoda tatam. Proč by to tak mělo být? Po celá staletí žilo více generací pohromadě a šlo to. Vždyť staří mají zkušenosti, mladí mají elán. Když se to spojí, je to dobré pro všechny. Staří mají víc času než mladí. Ať věnují vnoučatům ten čas, který pro své děti neměli. Mladí mají kam odložit děti. Děti mají milovaného dědečka a babičku. Byt není přes den prázdný. Ale bydlení u rodičů je riskantní, když se však vydaří, je to moc dobré. Je-li snacha jen trochu moudrá, dokáže si z tchyně udělat spojence, když jí bude říkat pěkně maminko, a ne jen studené vy. Když si k ní zaskočí na radu a dá tak najevo, že si váží jejích zkušeností. Když jí pochválí jejího syna a dá najevo, že ho má ráda. Když její rady trpělivě vyslechne. To neznamena, že je také musí ve všem poslouchat, ale už pozorné vyslechnutí tchyni potěší.

A co poradit nakonec vám, starší generaci, kteří jste se v dobré vůli s dětmi o byt podělili? Pamatujte především, že po svatbě se musíte vzdát všeho vychovávání svých už dospělých dětí a mlčet. Tady platí nejvíc úsloví, že mlčet je zlato. Mladí se musí sami naučit, jak se vypořádat se svými problémy. Rad'te jen tenkrát, když vás mladí o radu požádají. A pak po zralé úvaze řekněte: my to vidíme takhle, uvažujte o tom. Slyšte dobře: neříkejte: to musíte takhle, ale jen skromně: uvažujte takhle. V tomhle balení je rada stravitelnější. Když už něco vytknout musíte, a to má být jen velmi výjimečně, pak vždy tomu svému. Když se u mladých schyluje k hádce, pak se moudrý tchán s tchyní zavčas vytratí do svého. Netrpte, aby si mladí k vám chodili stěžovat. Vy jim k tomu něco řeknete, mladí se večer v posteli usmíří a špatní zůstávají vy. Milí rodiče, nejlepší pomoc mladým, co můžete pro ně udělat, je ustoupit z jejich života do ústraní. Když potřebují od vás pomoc, ochotně pomozte, ale pak se zase hned diskretně stáhněte do svého. Když potřebují pomoci s vnoučaty, rádi pomozte, ale všechnu péči o vnoučata nepřebírejte. Vám by to časem bylo nad síly a mladým by to zabránilo, aby se stali opravdovými rodiči. Dobré soužití mladých a starých je možné všude, ale chce to dobrou vůli a chce to vědět, jak to dělat. Vždyť rodina je první místo, kde máme uplatňovat svou lásku k bližnímu. Přihlasme se tedy ke své víře v Boha a prosme, abychom se v našich rodinách snažili žít v duchu Kristovy lásky.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Poprosme Pána Ježíše, který je chlebem našeho života:

Dej, aby stále noví mladí křesťané odpovídali na tvé volání ke kněžskému a řeholnímu životu.

Dej nám kněze, jejichž ruce nám připraví svatý pokrm.

Ať všichni, kdo jsou křesťané, jdou rádi ke svatému přijímání.

Dej rodičům moudrost, aby dobře vychovávali své děti.
Chraň celou naši farní rodinu od přírodních pohrom a zlých lidí.
Nemocní a umírající ať najdou hodné lidi, kteří by jim pomohli k přijetí svátosti nemocných.

Ty jsi, Pane Ježíši, láska sama. Proto v tebe věříme a doufáme, proto tě milujeme, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Dnešní první čtení vypravuje o jedné z nejtemnějších událostí ze života proroka Jeremiáše: jde mu o život. Ale Jeremiáš tu zažil to, co možná už zažili i mnozí z nás ve svém životě: že Bůh neopustí člověka, který v něj v nejvyšší nouzi důvěřuje.

Nebo:

Osud proroka Jeremiáše byl spojen s jeho posláním. Prorok musel oznámit městu Jeruzalému jeho zkázu. Těm, kdo spoléhali na záchranu vlastními silami, musel říci: „Nepodvádějte sami sebe.“ Proto byl odsouzen k smrti. Jeho sestoupení do náruče smrti a záchrana mohou být chápány jako předobraz smrti a vzkříšení Ježíše Krista. Ten vedl vyvolený národ v plnosti na cestu spásy a vzýval lid k tomu, aby nepodváděl sám sebe.

1. ČTENÍ Jer 38,4-6.8-10 *Narodil jsem se, abych se hádal a přel s celým světem.*

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Úředníci řekli králi: „Ať je zabit tento člověk, neboť oslabuje ruce bojujícího mužstva, které zůstalo v tomto městě, i ruce všeho lidu, když k nim mluví takové řeči, protože nehledá tento člověk blaho tohoto lidu, ale jeho neštěstí.“

Král Sidkijáh řekl: „Hle, je ve vašich rukou“ - neboť král proti nim nic nezmohl. Vzali tedy Jeremiáše a uvrhli ho do cisterny královského prince Malkijáha, která byla ve věžeňském dvoře; spustili Jeremiáše po provazech do cisterny, ve které nebyla voda, ale jen bahno; a Jeremiáš zapadl do bláta.

Etiopan Ebedmelech vyšel z královského paláce a řekl králi: „Můj pane, králi, tito muži se dopustili zlého činu vším, co spáchali proti proroku Jeremiášovi, když ho vsadili do cisterny. Umře v ní hladem, neboť v městě už není chléb.“

Tu rozkázal král Etiopanu Ebedmelechovi: „Vezmi s sebou odtud tři muže a vytáhni proroka z cisterny, dřív než umře.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ži 40,2.3.4.18 Odp.: 14b

Odp.: Hospodine, na pomoc mí pospěš!

Pevně jsem doufal v Hospodina, - on se ke mně sklonil a vyslyšel mé volání.

Odp.

Vytáhl mě z podzemní jámy, z bahnitého kalu, - na skálu postavil mé nohy, dodal síly mým krokům.

Odp.

Novou píseň vložil mi do úst, - chvalozpěv našemu Bohu. - Mnozí to uvidí a nabudou úcty, - budou doufat v Hospodina.

Odp.

Já jsem jen chudák a ubožák, - ale Pán se o mě stará. - Tys můj pomocník, můj zachránce: - neprodlévej, můj Bože!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Také druhé čtení nás dnes chce upevnit ve víře. A čím pevnější je naše víra v Pána Ježíše, tím snadněji zvládneme naše životní boje.

Nebo:

2. čtení minulé neděle vypočítává starozákonní svědky, kteří toužili po lepší vlasti, po vlasti nebeské, a přes všechna protivenství se k ní vydali cestou víry. Dnešní úryvek, který je jeho pokračováním, je slovem povzbuzení pro křesťany, kteří mají mít oči upřeny ke svému cíli: k Ježíši Kristu, který je ale zároveň průvodcem na cestě.

2. ČTENÍ Žid 12,1-4 *Vytrvale běžme o závod, který je nám určen.*

Čtení z listu Židům.

Bratři a sestry!

Nesmírné je množství těch, kteří se na nás dívají! Odhodme proto všechno, co by nás mohlo zatěžovat, hřích, do kterého se člověk snadno zaplete, a vytrvale běžme o závod, který je nám určen. Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti. Místo radosti, která se mu nabízela, vzal na sebe kříž a nic nedbal na urážky; nyní sedí po pravé straně Božího trůnu.

Myslete na toho, který snesl, když mu hříšní lidé prudce odporovali, abyste neumdléváli a vnitřně neochabovali, Vždyť jste v boji proti hříchu ještě nekladli odpor až do krve.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jan 10,27

Aleluja. Moje ovce slyší můj hlas, praví Pán, -
já je znám a ony jdou za mnou. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Kdo chce jiné zapálit nadšením pro Boží království, musí sám nadšením planout. Pán Ježíš vlažně odsoudil a přeje si, abychom planuli ohněm víry a lásky.

Nebo:

Pojem oheň má dva významy: jednak je to symbol Ducha svatého, ale také soud. Oheň, který zároveň oživuje, Duch svatý, ale také i očišťuje od zla – soud. Obojí je Ježíšovým posláním zde.

EVANGELIUM Lk 12,49-53 *Nepřišel jsem dát mír, ale rozdělení.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům:

„Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul! V křest mám být ponořen, a jak je mi úzko, než bude vykonán!

Myslíte, že jsem přišel dát mír na zemi? Ne, říkám vám, ale rozdělení. Od nynějška totiž bude rozděleno pět lidí v jednom domě: tři proti dvěma a dva proti třem. Budou rozděleni otec proti synovi a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaše a snacha proti tchyni.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

CO PŘINESL JEŽÍŠ NA SVĚT

Každý, kdo se rozhodne pro Krista, stává se prorokem svému okolí a čeká ho osud proroka, ať je to jednotlivec nebo Kristova Církev. Kdykoli Církev je někde mocná a panující, do které se každý hrne, vždy je to tak proto, že přestala mít za vzor Krista Ježíše a jedná podle svého, jako vláda ve starozákonním čtení. Opravdový křesťan je svému okolí zpravidla nepohodlný a pocítí to na své kůži. To je celkový akord dnešního Božího slova. Historické pozadí starozákonní perikopy, jak nám je líčí exegeté, je dramatické. Vládnoucí vrstva v Jeruzalémě se navzdory varování proroka dá do válečného dobrodružství proti Babylonu. Teď je Jeruzalém obklíčen a vláda trvá na pokračování marného boje: chtějí tak donutit Hospodina, aby jim zázračně pomohl z bryndy a zachránil chrám. Padlým slibují věčnou slávu a mučednickou gloriolu. Jeremiáš chce lidi zachránit a vyzývá ke vzdání se. Je za to násilně umlčen.

Boží prorok nemá za sebou moc, ale má pravdu: lid nemá slavně zahynout, ale žít, lid je víc než chrám, víc než sobota. Je tu král, ale ten se neumí rozhodnout, chce být neutrální: „Hle, prorok je ve vašich rukou.“ Jsou tu i prorokovi přátelé, ti se tváří neutrálně ze strachu. Jenže není neutrality: mlčet znamená umožňovat zabíjení. A je tu nakonec pohan. Zatímco zbožní si šuškájí a dohadují se, jak jednat nejlépe, on jde a jedná dobře: Hlasitě ukazuje na zlo, nazývá je pravým jménem. Zabít nepohodlného člověka není ani dobrý ani zbožný čin, je to zločin a zločinem se národu nepomůže. Nadčasovost myšlenek starozákonního čtení vysvitne i z pohledu evangelní perikopy. Postava Jeremiáše a pohana je zosobněním ohně, který Ježíš přišel vrhnout na zem. Osud Jeremiáše naznačuje povahu křtu, kterým musí být pokřtěn Ježíš, a kříže, který ponese.

Text epištoly je přehledný a srozumitelný. Podobně jako v listu svatého apoštola Pavla je tu obraz sportovního stadionu. Kdo tady závodí? Svůj běh už vyhrál Ježíš a mnozí za ním, teď už jsou diváky. Je řada na nás. Aby se dobře běželo, závodník odloží, co by jej zatěžovalo: zde se jedná o hříchy. Který hřích je to u mne? Epištola vyvrací náš častý pocit, že jdeme životem sami, že jsme osamělí: máme nesmírné množství diváků, kteří náš běh sledují, fandí nám, jsou s námi a jsou nám vzorem. Při každém závodě je hlavní vytrvat. Tenkrát vytrváme, když upřeme zrak na cíl, na Ježíše, když máme za vzor jeho lidskou vytrvalost. Je to pohled nezvyklý a důležitý. My obvykle všechny mimořádné Ježíšovy výkony připisujeme jeho božství. Ježíš epištoly je však cele člověk. Pisatel ho nazývá zakladatelem naší víry, je první věřící v řadě křesťanů. Proč je tento pohled důležitý? I jako Boha můžeme Pána Ježíše obdivovat, ale jako člověka jej můžeme následovat. Může nám být vzorem vytrvalosti až do konce, až do cíle.

Jádrem evangelní perikopy je otázka, co přinesl Pán Ježíš na svět. Celé evangelium je odpovědí: dnes slyšíme, že přináší oheň a rozdělení. Exegeté tím ohněm rozumí Ducha svatého, působení Ježíšova slova, které bude zapalovat srdce a svět. Méně sympatická je nám představa rozhádané rodiny, kde jedni jsou pro Krista, druzí proti. Kristus však znamená rozhodnutí a tím i rozdělení. A nerozhodnost i lhostejnost je rozhodnutí. A je to rozhodnutí na život a na smrt, na konečný cíl všeho. Jako pro Ježíše jeho rozhodnutí znamenalo křest utrpení a kříže, tak naše rozhodnutí pro jeho následování znamená totéž. Lehko se to řekne, ale neřekne si mladý posluchač: stát se křesťanem znamená tedy mít více problémů ve svém životě? Copak nečekáme od křesťanství spíše opak: pokoj, radost, klid a mír? Věčný pokoj je představa eschatologická, představa nebe. Zde na světě je cesta k jistotě jen přes rozhodování pro správnou stranu, stranu dobra. Cesta k radosti je radost z vědomí pospolitosti lidských bratří a sester, Ježíšova přátelství, radost z pevné víry v dobrý cíl. Být křesťanem tedy znamená přece jen mít méně problémů v životě. Znamená mít jasno o smyslu života a jeho cíli. A to je přece radost.

JSI MLADÝ JAKO TVÁ NADĚJE

„Šťastný je ten, kdo dokáže svázat krásnou kyticí z květin, které má po ruce.“ Takhle jsme končili minulou neděli úvahu o umění hezky si žít, a hned jsme také hledali návod k užití té kytice: Nehledat štěstí ve věcech, které nemáme, ale skládat si je z toho, co máme. Pěstovat si smysl pro krásné stránky věcí a událostí, hledat na všem líc, ne rub. Nejen své štěstí vyhlížet, ale také pro ně něco udělat. Bránit se monotónnosti života, starat se o příjemné změny. Žít v přítomnosti: dělat, co děláme. Uvolnit se, abychom vyzařovali pohodu: čím víc radosti dáš, tím víc jí sám budeš mít. Možná jste už v týdnu začali podle těch zásad pozorovat lidi kolem sebe. Na druhé vidíme lépe než na sebe. Můžeme pozorovat, kolik z kladných hodnot života si přivlastnili. Pozorujme dál, jak si kdo přivlastnil radu svatého Pavla z dnešního čtení, abychom odhodili všechno, co by nás mohlo zatěžovat.

Někteří žijí podle zásady: Já špatný, svět špatný. Jsou mezi námi lidé, kteří shledávají, že celý svět je špatný a oni sami také. Říkají, že život nemá cenu, a oni na tom nemohou nic změnit. To jsou praví nevěřící, v nic dobrého nevěří. Oskar Wilde napsal, že by pro tyto nevěřící lidi moc rád založil zvláštní řeholi, zvláštní řád. Navrhuje jim jméno: Bratrstvo bez otce. Na oltáři jejich klášterní kaple by nehořela žádná svíce, u oltáře by stál kněz, který nemá žádný mír v duši. Sloužil by mši chlebem neposvěceným a s kalichem, ve kterém by nebylo žádné víno podle zásady: Když nic, tak nic. Druhý typ: Já špatný, svět dobrý. To jsou lidé pěstující si stálý komplex méněcennosti: Můj život nemá cenu, já na nic nestačím. Když je v neděli celé kázání o Boží dobrotě a jedna věta o hříchu, upnou se určitě jen na tu jednu větu, vše ostatní neslyší.

Třetí typ: Já dobrý, svět špatný. To je postoj lidí nábožensky přepjatých: Já jsem ten důležitý tvor na světě, kdežto ti druzí nestojí za to, abych se s nimi zabýval. Prakticky se to projevuje postojem: Co si neudělám sám, po tom nic není. Jen já umím vše udělat správně, ostatní to jen pokazí. Jen já! Bývají úzkoprsí a zlí až ke krutosti. Z téhle sorty jsou maminky, které nenaučí dcery vařit, aby nepokazily oběd; tátové, kteří nenechají synka pomáhat, že by jim překážel. A poslední varianta: Já mohu být dobrý, i svět může být dobrý. Už je na čase, dostat se konečně ke kladným lidem. To jsou lidé, kteří vědí, že jejich život stojí za to, aby byl žit. Že náš svět stojí za to, aby v něm člověk žil. Věří, že svět je cestou k Božímu království. Někdy úzkou, někdy hrbolatou, ale přece jen cestou k dobrému cíli, a proto v jádru dobrou. Jsou to lidé, kteří ve všem dovedou zahlídnout znaménko naděje a jiskru humoru. Jsou to křesťané, kteří si přivlastnili, nacvičili ctnost naděje.

Znovu si připomeňme: jsi-li mrzout nebo člověk radostný, nesváděj to na Pána Boha, že to je vrozená nátura! To jsou postoje získané, nacvičené životem! Byl by to hrůzný Stvořitel, který by podle momentálního rozmaru jednoho vybavil šťastnou, jiného nešťastnou povahou. Co v nás rodiče začali od dětství pěstovat, v tom pokračujeme sami vytvářením návyků. A přispíváme i k vytváření dobrých nebo zlých návyků u lidí kolem sebe. V jednom zpovědním

zrcadle u sedmého přikázání, které, jak víme, zní: Nepokradeš, byly tyto otázky do svědomí: Neokradl jsem někoho o dobrou náladu? Neokradl jsem někomu radost ze života nespravedlivým chováním, neoceněním jeho práce či zásluhy? Neokradl jsem někomu kus života tím, že jsem ho zbytečně roztrpčil nebo zneklidnil? Neukrádám život a pohodu sobě, že stále obnovuji pochyby, zda jsem dobře udělal to nebo ono v minulosti, místo abych se věnoval přítomné chvíli?

Nejen o své povaze, ale i o tom, jak jsme vlastně staří si rozhodujeme sami. Misionář Albert Schweitzer píše: „Jsi tak mladý, jako tvá sebedůvěra, tak starý jako tvůj strach. Jsi tak mladý, jako tvá naděje, jsi tak starý jako tvá malověrnost. Jsi tak mladý, jako tvá láska, jsi tak starý jako tvé sobectví.“ Řekněte, není to radost, že nejsme navždy zakleti do krunýře nějaké národy, ale že se máme ve svých rukou stále, pokud žijeme? Není to radost, že i o svém věčném mládí si můžeme sami rozhodovat? Není to radost, že jsme děti naděje, a také víry a lásky? Mimochodem: Kolik let jste si napočítali podle Alberta Schweitzera? Počítejme si to ještě jednou každý sám sobě: „Jsi tak mladý, jako tvá sebedůvěra, tak starý jako tvůj strach. Jsi tak mladý, jako tvá naděje, jsi tak starý, jako tvá malověrnost. Jsi tak mladý, jako tvá láska, jsi tak starý jako tvé sobectví.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Ještě v nás doznívají úvahy nad evangeliem. Pán Ježíš chce, abychom byli zásadoví, ale i snášenliví. A my si uvědomujeme, jak snadné je něco přestřelit, jaké umění je zachovat správnou míru. Prosme proto o světlo a pomoc:

Abychom uměli vidět kladné stránky svého života, a radovat se z nich.

Abychom své názory, byť i dobré, nikomu nevnucovali.

Abychom měli pozorné oko pro bližního a byli ochotni mu pomoci.

Abychom hledali správnou cestu bez hašteřivosti.

Abychom ve svém životě usilovali o rovnováhu mezi spravedlností a milosrdenstvím, mezi silou a jemností, mezi pravdou a láskou.

Povolej mladé, aby tě následovali, v moci Ducha svatého hlásali evangelium a sloužili lidem na cestě spásy.

Pane Ježíši, tolik potřebujeme tvé světlo, tvou sílu, tvé láskyplné a pozorné oko k potřebám druhých. Pomáhej nám, abychom tě uměli následovat s radostí a v radosti, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Nebo:

Pevně jsem doufal v Hospodina, on se ke mně sklonil a vyslyšel mé volání. Toto žalmistovo vyznání ať nás povzbudí právě teď, když chceme prosit za celý svět. Říkejme společně:

Za jednotu různých křesťanských církví.

Za jednotu a vzájemné porozumění uvnitř jednotlivých církví.

Za mír a bezpečí pro všechny obyvatele světa.

Za rodiny i za jiná lidská společenství, v nichž panuje rozkol a rozepře.

Za ty, které jejich blízcí zavrhli a opustili pro jejich víru.

Za ty, kdo jsou tváří v tvář zlu a nespravedlnosti bezmocní.

Za ty, kdo jsou křivě obviněni a protiprávně vězněni.

Za všechny, kdo trpí jakoukoli duchovní nebo tělesnou nouzí.

Za obyvatele naší obce (našeho města), kteří nepatří do našeho farního společenství:

Za ty z nich, kteří jsou členy jiných křesťanských církví.

Za ty z nich, kteří vyznávají jiná náboženství nebo duchovní cesty.

Za ty z nich, kteří hledají víru, i za ty, kteří žijí bez víry.

Prosme o sílu životodárného Božího Ducha pro každého z nás.

Pane, náš Bože, skloň se k nám a vyslyš naše prosby, vždyť tys náš pomocník a zachránce; ty žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, ty přijímáš naše dary a činíš s námi slavnou výměnu: my ti přinášíme, cos nám daroval, a ty nám dáš sám sebe. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 4. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Kristus v dějinách spásy

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on se narodil, aby nám dal nový život, vzal na sebe bolest a smrt, aby nás osvobodil od hříchu, vstal z mrtvých, aby nám otevřel bránu nesmrtelnosti, usedl po tvé pravici, aby nám připravil místo v tvém

království. A proto tě chválíme a s anděly a všemi svatými zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 130,7

U Hospodina je slitování, hojné je u něho vykoupení.

Nebo: Jan 6,51

Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe, praví Pán; kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, ty nám dáváš ve svatém přijímání účast na životě svého Syna; dej, ať jsme jeho věrným obrazem na zemi, abychom měli účast i na jeho slávě v nebi. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Křesťanské poselství je zásadně neseno láskou a respektem vůči každému člověku; křesťanské poselství je především určeno všem lidem, nikoli jenom nějaké skupině; křesťanské poselství je otevřeností vůči všem lidským hodnotám. Křesťanské poselství je v tomto smyslu postaveno na dialogu Boha s člověkem a lidmi mezi sebou! Ani Ježíš se neomezoval pouze na příslušníky vyvoleného národa, ačkoli byl poslán jen ke ztraceným ovcím domu izraelského. Jeho trpělivost v rozhovoru a trpělivé hledání ze strany pohanské ženy přinesly jako plod úžas Boha nad velikostí lidské víry a dar zdraví pro dceru dosud nevěřící matky!

K ZAMYŠLENÍ B

Spolustolování a jídlo je ve všech kulturách obrazem důvěrnosti, přátelství a společenství. Každý věřící je zván ke stolu Boží moudrosti a ke společenství s Kristem v eucharistickém chlebu. Nejde však o společenství povrchní a bez zájmu, nejde o rutinu. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm,“ říká nám Pán Ježíš. V tomto společenství zůstávání jsme my skrze Krista v Bohu a on v nás, žijeme z něho! Je to okamžik naší proměny, stáváme se těmi, kteří stále vzdávají díky Bohu Otci za všechno ve jménu Pána Ježíše Krista. Důvěrnost našeho a Kristova společenství u stolu neseme životem, jsme přece Boží děti.

K ZAMYŠLENÍ C

Oheň člověku umožňuje život. Oheň osvětluje, zahřívá, očišťuje, ale též spaluje, ničí a odděluje. Touhou Ježíše Krista, dokonce celým jeho posláním je, abychom na ohni, který on přinesl, měli účast. Abychom z něho sami žili a předávali ho dalším. Jeho oheň vede k životu.